

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4776/2022
31.05.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., Улица ... број ..., чији је пуномоћник Зоран Мићић, адвокат у ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова Београд, чији је заступник Државно правобранилаштво Београд, ради накнаде материјалне штете, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5235/21 од 10.03.2022. године, у седници већа одржаној 31.05.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужене, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 5235/21 од 10.03.2022. године, пресуда Првог основног суда у Београду 13П1 3518/19 од 17.03.2021. године и допунска пресуда Првог основног суда у Београду П1 3518/19 од 26.08.2021. године и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Први основни суд у Београду је донео пресуду 13П1 3518/19 дана 17.03.2021. године, којом је дозволио преиначење тужбе као у поднеску тужиоца од 02.03.2021. године; обавезао тужену да тужиоцу исплати на име накнаде материјалне штете због изгубљене зараде за период од 20.04.2016. године до 05.11.2019. године износ од 2.557.493,03 динара са законском затезном каматом од 15.11.2019. године до исплате; обавезао тужену да тужиоцу на име изгубљене зараде, разлике између инвалидске пензије коју тужилац прима и плате коју би примао да није било штетног догађаја исплати појединачне месечне износе са законском затезним каматама, за период од месеца новембра 2019. године закључно до месеца октобра 2020. године и обавезао тужену да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 273.134,00 динара.

Допунском пресудом Првог основног суда у Београду 13П1 3518/19 од 06.08.2021. године, обавезана је тужена да тужиоцу на име изгубљене зараде, разлике између инвалидске пензије коју тужилац прима и плате коју би примао да није било штетног догађаја почев од 01.11.2020. године па убудуће, исплаћује износ од по

72.842,23 динара месечно, најкасније до 25. у месецу за претходни месец са законском затезном каматом почев од 25. у месецу за претходни месец па до коначен исплате.

Апелациони суд у Београду је донео пресуду Гж1 5235/21 дана 10.03.2022. године, којом је одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 3518/19 од 17.03.2021. године и допунску пресуду Првог основног суда у Београду П1 3518/19 од 26.08.2021. године, и одбио као неосноване захтеве тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне другостепене пресуде тужена је изјавила дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побија због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 10/2023) и закључио да је ревизија тужене основана, јер је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Према чињеничном стању на коме су засноване нижестепене пресуде, тужилац је био запослен код тужене када му је утврђен потпуни губитак радне способности решењем РФ ПИО од 16.09.2016. године. Решењем тужене од 27.04.2016. године, тужиоцу је престао радни однос код тужене дана 19.04.2016. године, због потпуног губитка радне способности, који га чини неспособним за вршење полицијских послова, са правом на инвалидску пензију у смислу прописа о пензијском и инвалидском осигурању. Правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 3092/17 од 02.09.2019. године, преиначеном пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3414/19 од 14.02.2012. године, обавезана је тужена да тужиоцу накнади нематеријалну штету за душевне болове због умањења животне активности, на име претрпљеног страха и на име наружености. Утврђена је висина изгубљене зараде тужиоца у утуженом периоду, затим разлика између инвалидске пензије коју тужилац прима и плате коју би примио да није било штетног догађаја, као и разлика између зараде коју би примао да није било штетног догађаја и инвалидске пензије коју тужилац прима почев од 01.11.2020. године па убудуће.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредаба члана 164. Закона о раду, члана 154. тачка 1., члана 185. став 1., члана 188. став 1. и члана 195. став 1. Закона о облигационим односима, обавезали тужену да тужиоцу на име накнаде материјалне штете у виду изгубљене зараде за период од 20.04.2016. године од 05.11.2019. године, исплати износ од 2.557.493,03 динара, на име разлике између инвалидске пензије коју тужилац прима и плате коју би примао да није било штетног догађаја за месец новембар 2019. године до закључно месеца октобра 2020. године, у појединачним месечним износима са законском затезном каматом и да тужиоцу исплаћује износ од по 72.842,23 динара месечно на име ренте, коју висину је одредио на основу изгубљене зараде за последњи месец спорног периода – октобар 2020. године.

У ревизији, тужена оспорава правилност пресуђења, наводима да суд није применио одредбе материјалног права с обзиром да није оценио приговор застарелости

потраживања. Даље, истиче да није проузроковала штету тужиоцу, те да није утврђена узрочно-последична веза између радње тужене и штете као последице. Суд није применио Закон о државним службеницима и Закон о полицији ради правилног утврђења о постојању одговорности тужене.

Према стању у списима предмета који се тичу ревизијских разлога о приговору застарелости потраживања, произилази да тужена јесте у одговору на тужбу приговорила застрелост потраживања, о ком приговору судови нису одлучили.

Према разлозима пресуђења закључак је да су нижестепени судови сматрали обавезном тужену да тужиоцу накнади материјалну штету коју тужилац трпи услед чињенице да је у потпуности изгубио радну способност што је утврђено решењем РФ ПИО од 16.09.2016. године, због чега му је решењем тужене престао радни однос 19.04.2016. године, са правом на инвалидску пензију. Нису утврђене чињенице о евентуалном чињењу или пропустима тужене према тужиоцу који би били у узрочно последичној вези са губитком радне способности код тужиоца. Према наводима тужбе који су изнети у образложењу пресуда, тужиоцу је утврђен потпуни губитак радне способности као последица болести. При том се тужилац позвао на пресуду Првог основног суда у Београду П1 3092/17 од 02.09.2019. године, којом је обавезана тужена да тужиоцу накнади нематеријалне штету.

Тужена је оспорила одговорност за насталу штету код тужиоца, а истакла је и да пресуда Првог основног суда у Београду П1 3092/17 од 02.09.2019. године, није правноснажна. Првостепени суд је утврдио да је пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3414/19 од 14.02.2020. године, преиначена наведена пресуда и обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати износе и то за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, а потврђена је пресуда у преосталом делу.

Према таквим наводима тужбе и одговора на тужбу и утврђеном чињеничном стању произилази закључак да нису утврђене битне чињенице за правилну примену одредаба материјалног права на које се позивају нижестепени судови. Одредбом члана 164. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...75/14) је прописано да ако запослени претрпи повреду или штету на раду и у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету у складу са законом и општим актом. Одредбама садржаним у члану 154. став 1. Закона о облигационим односима одређени су основи одговорности за штету и опште правило о одговорности штетника за накнаду проузроковане штете. Чланом 185. став 1. Закона о облигационим односима је прописано да је одговорно лице дужно да успостави стање које је било пре него што је штета настала. Одредбом члана 195. став 1. Закона о облигационим односима одређено је да ко другоме нанесе телесну повреду или му наруши здравље дужан је надокнадити му трошкове лечења, друге потребне трошкове с тим у вези и изгубљену зараду због неспособности за време лечења, као и плаћати повређеном одређену новчану ренту. Нису утврђене околности према којима би се могло закључити да је тужени послодавац дужан да накнади тужиоцу штету коју је претрпео услед повреде на раду или у вези са радом, да је тужени уопште проузроковао штету тужиоцу, да му је нанета телесна повреда или нарушено здравље на раду или у вези са радом, чињењем или пропуштањем туженог или по основима за објективну одговорност.

Посебно, применом посебних прописа, Закона о државним службеницима који се примењивао на радни однос тужиоца код тужене, из члана 125., Република Србија одговара за штету проузроковану државном службенику на раду или у вези са радом, према општим правилима облигационог права.

То значи да је било неопходно да суд утврди да ли је тужена проузроковала штету тужиоцу и на који начин, да би се могла донети одлука о обавези тужене да ту штету тужиоцу надокнади, односно одлучити о тужбеним захтевима правилном применом материјалног права. Како је то изостало, укинута су другостепена и првостепена пресуда применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

У поновљеном поступку судови ће одлучити о трошковима целог поступка по одредби члана 165. став 3. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић